

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

NATIONALEKONOMISKA INSTITUTIONEN

Syrien och EU

- en studie om ökad integration

Marc Karlberg
Mattias Edler

Kandidatuppsats
Handledare: Yves Bourdet

Nationalekonomiska institutionen
Lunds Universitet
Januari 2011

Abstrakt

Denna uppsats behandlar det nya, ännu osignerade, handelsavtal som arbetats fram mellan EU och Syrien. Effekterna vid en implementering av detta avtal är idag okända. Denna uppsats syftar till att utreda de möjliga effekter på handeln som avtalet kan ge upphov till, och speciell uppmärksamhet har riktats mot specialiserings- och diversifieringseffekter för syrisk industri. För att genomföra denna studie, har beräkningar av komparativa fördelar använts som metod. Resultaten visar att det nya handelsavtalet sannolikt kan komma att påverka EU och Syrien på skilda sätt, eftersom en tidigare icke-ömsesidig liberalisering har ägt rum. I korthet visar resultatet att liberalisering av EU:s marknader främst gäller jordbrukssektorn, medan syriska liberaliseringar berör sektorer mer generellt. Beräkningarna av komparativa fördelar indikerar att Syrien främst har fördelar gentemot EU i produktion av råvaror och textilier, sektorer som inte direkt berörs av det nya handelsavtalet. Trots detta finner uppsatsen att en specialisering mot komparativa fördelar kan komma att äga rum om den industriella strukturen förändras som en konsekvens av hårdare europeisk konkurrens. Vidare indikerar beräkningarna komparativa nackdelar för Syrien i jordbruksproduktion, något som dock kan tänkas bero på en snedvridning, eftersom europeisk jordbruksproduktion upplever ett starkt skydd. Vid en liberalisering av denna marknad kan de röjda komparativa fördelarna komma att förskjutas, och Syrien kan därför komma att öka sin jordbruksexport till EU.

Nyckelord: Regional integration, komparativa fördelar, Syrien, EU

Innehåll

1. Introduktion.....	6
2. Syrien och EU - handelspolitisk utveckling.....	7
2.1 EU och Syrien - tidigare avtal	7
2.2 Övriga handelsavtal.....	8
2.3 Syriens nuvarande tullar	9
2.4 Icke-tariffära handelshinder.....	10
2.5 Det nya avtalet mellan Syrien och EU – på väg mot fördjupad integration.....	11
3. Frihandelsavtal - teoretiska aspekter.....	17
3.1 Preferentiell handelsliberalisering.....	17
3.2 Specialisering.....	18
3.2.1 Ricardo.....	19
3.2.2 Heckscher-Ohlin-teoremet.....	19
3.2.3 Intraindustriell handel.....	20
3.3 Ursprungsregler – teoretiska aspekter	20
3.4 Icke-tariffära handelshinder.....	21
4. Handels- och specialiseringseffekter av integration mellan Syrien och EU.....	22
4.1 Metod.....	22
4.2 Handelsmönster utifrån RCA.....	23
4.3 Icke-tariffära handelshinder	30
4.4 Ursprungsregler.....	31
4.5 Vilken effekt av övriga regionala sammanslutningar?.....	31
4.6 Slutsatser	32
5. Sammanfattning och policy-implikationer.....	33
Referenslista.....	36
Appendix 1: RCA-index	39

Lista över tabeller och grafer

Tabell 1: Urval av tullar.....	9
Tabell 2: Effektivitet i handelsprocedurer.....	11
Grafik 1: Preferentiell handelsliberalisering.....	17
Grafik 2: Syriens komparativa fördelar.....	24
Grafik 3: Syriens komparativa nackdelar i jordbrukssektorn.....	25

Akronymer

EU – Europeiska Unionen

GAFTA - Greater Arab Free Trade Area

WTO – World Trade Organization

MFN – Most Favoured Nation

GATT - General Agreement on Tariffs and Trade

ITH – Icke-Tariffära Handelshinder

OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development

BNP – Bruttonationalprodukt

FHO - Frihandelsområde

ITC – International Trade Center

RCA – Revealed Comparative Advantage

CAP - Common Agricultural Policy

FDI - Foreign Direct Investment

1. Introduktion

Den här uppsatsen kommer att behandla handelsrelationerna mellan EU och Syrien. I dagsläget regleras handeln mellan EU och Syrien av ett samarbetsavtal från 1977, men ett nytt så kallat *Association Agreement* finns konstruerat och saknar endast underskrift. Det nya avtalet, som liknar de avtal som EU upprättat med en rad andra arabländer, beräknas skapa ekonomiska och välfärdsvinster i form av ökad konkurrens, lägre handelshinder och ökad integration. Dessa vinster är dock idag inte kvantifierade, och en implementering kan komma att förändra handelns sammansättning, och därmed också den industriella strukturen. För ingående av det nya avtalet krävs bland annat att Syrien uppfyller en rad politiska åtaganden som gäller den regionala säkerheten, varför en underskrift hittills inte varit möjlig.

Syftet med uppsatsen är att utreda hur avtalet kan komma att påverka handeln mellan EU och Syrien. Speciell uppmärksamhet kommer att riktas mot effekterna på Syriens export i form av diversifiering och specialisering. Denna analys kommer att baseras på handelsteorier om komparativa fördelar och specialisering. Inledningsvis presenteras en sammanfattning av den handelspolitiska utvecklingen mellan EU och Syrien samt innebörden av det nya handelsavtalet, följt av ett kapitel där de till ämnet relevanta teorierna presenteras, varefter uppsatsen avslutas med en analys och diskussion kring resultaten av de beräkningar som gjorts.

2. Syrien och EU - handelspolitisk utveckling

Syrien påbörjade under 1990-talet en ekonomisk reform vars utveckling accelererade under 2000-talet. Målsättningen var, och är fortfarande, att gå från en centralstyrd planekonomi, till en socialistisk marknadsekonomi, med ett öppnare förhållningssätt till den internationella marknaden. Handelspolitiken, som tidigare verkat skyddande för inhemsk industri med hjälp av handelshinder, har liberaliserats och steg tas nu mot en exportinriktad strategi. Intresset för en ökad internationell integration har bland annat visat sig genom de handelsavtal och regionala samarbeten Syrien ingått under 2000-talet. Utöver bildandet av frihandelsområdet GAFTA (Greater Arab Free Trade Area) har Syrien ingått ett frihandelsområde med Turkiet samt ansökt om medlemskap i WTO. Syrien väntas i framtiden signera det nya handelsavtalet Association Agreement med EU. För att möjliggöra en utredning av det nya handelsavtalet är det nödvändigt att först redogöra för de initiala förutsättningarna. Följande kapitel behandlar detta genom en presentation av tidigare och övriga handelsavtal som Syrien ingått samt de nuvarande tullsatserna. I kapitlet ingår också en redogörelse för förekomsten av icke-tariffära handelshinder, eftersom dess effekter kan liknas de av tullar. Vidare presenteras innebörden av det nya, hittills osignerade, handelsavtalet mellan Syrien och EU.

2.1 EU och Syrien - tidigare avtal

Bilaterala handelsavtal mellan EU och Syrien antogs 1977, då ett så kallat *Cooperation Agreement* arbetades fram och signerades. Målet med avtalet var att främja en vänskaplig relation mellan EU och Syrien, samt att utveckla ett brett samarbete i syfte att öka Syriens ekonomiska och sociala utveckling. Detta skulle göras genom att, med hänsyn till regionernas utvecklingsgrad, skapa en fungerande modell för relationen mellan utvecklingsländer och utvecklade länder, där båda parter gynnas.

Avtalet uppmanar till en borttagning av EU:s tariffära handelshinder för industriella produkter och handelshinder av en annan karaktär som exempelvis kvoter, samt ett utökat samarbete inom områden som rör vetenskap, teknologi, miljö och finans. Detta var tänkt leda till en diversifiering av Syriens produktionsstruktur och gynna den syriska industrin samt vara ömsesidigt gynnsamt genom en ökad handel mellan regionerna.

Vidare uppmuntrar avtalet till ökade privata utländska investeringar i Syrien, samt ett mer välfungerande utbyte av information av ekonomisk och finansiell karaktär, vilket ansågs ligga i båda parterns intressen. Avtalet fastslår att regionerna ska handla efter principen om MFN (Most Favoured Nation), samt användandet av ursprungsregler. Avtalet är ickeömsesidigt, vilket innebär att EU sänkte eller helt tog bort tullar på import från Syrien, medan Syrien tilläts ha kvar tullar gentemot EU.

Under mitten av 1990-talet lades grunden för ett fördjupat ekonomiskt och socialt samarbete mellan EU och Syrien samt elva ytterligare länder i Medelhavsregionen under Barcelonaprocessen. Målet med förhandlingarna var stabilitet och fred i regionen samt att gradvis arbeta fram ett frihandelsområde mellan regionerna, med ömsesidiga tullsänkningar. Förhandlingarna, som senare skulle gå under namnet *Euro-Mediterranean Partnership*, utgick från att EU skulle arbeta fram bilaterala handelsavtal med medlemmarna i partnerskapet individuellt. För Syriens del skulle detta senare resultera i det så kallade *Association Agreement*, vilket än idag saknar Syriens signering och alltså ännu inte har trätt i kraft.

2.2 Övriga handelsavtal

Syrien påbörjade internationella förhandlingar runt år 1950, då de ingick i grundandet av GATT (General Agreement on Tariffs and Trade) 1947, samt bildade en union med Egypten 1958¹. Dessa avtal blev dock kortvariga då Syrien gick ur GATT 1951 som ett resultat av Israels medlemskap, samt drog sig ur samarbetet med Egypten 1961².

Sedan slutet av 1950-talet har länder i arabvärlden samt norra Afrika uttryckt en önskan om ett ökat ekonomiskt samarbete och så småningom skapandet av ett frihandelsområde. Det dröjde dock till 1998 innan länderna enades om villkoren, och GAFTA (Greater Arab Free Trade Area) bildades med 18 medlemsländer, däribland Syrien. Avtalet innebar bland annat att länderna skulle sänka sina tullar gentemot varandra med 10 % varje år, tills dess att tullfrihet råder³. Även GAFTA kännetecknas av bilaterala förhandlingar länderna emellan.

Syrien ansökte i oktober 2001 om medlemskap i WTO och ansökan började granskas i maj 2010. Inget beslut finns i skrivande stund. Vidare har Syrien under 2000-talet ingått bilaterala handelsavtal

---

1 Bureau of Near Eastern Affairs, 2010

2 Salibi, Polk, Ochsenwald, 2011

3 Bilaterals.org, 2009

med Vitryssland, Slovakien, Indien och Turkiet⁴.

2.3 Syriens nuvarande tullar

Under senare år har Syriens tullsystem genomgått en markant liberalisering. Innan 2002 bestod tullarna av olika skatter som betalades vid gränsen, och dessa skatter kunde sammanlagt motsvara upp till 255 % av produktvärdet. Sedan dess har systemet gjorts mer enhetligt och 2006 gällde en maximumtull om 65 %⁵. Tidigare har ett samlat tullschemat saknats men numera finns en lista anpassad till det internationellt erkända *harmonized system* att tillgå via det syriska tullverkets hemsida. Trots liberaliseringar och förenklade förfaranden är dock spridningen av tullnivån hög. Detta beror på de syriska myndigheternas ansträngningar att skydda mervärde samt vissa strategiska industrier. De flesta råvaror, industriprodukter, levande djur och vissa mediciner möter relativt låga tullsatser på 1 % och 3 %, medan bearbetade produkter samt konsumtions- och lyxvaror möter högre tullsatser, i många fall kring 50 %⁶. En studie publicerad av världsbanken finner att Syriens snittnivå år 2008 på MFN-tullar för industriella produkter var 13,5 %, och motsvarande snitt för jordbruksprodukter 18,2 %⁷. Nedan följer en tabell med ett urval av Syriens stora importvaror för år 2009 samt tillhörande tullsatser. Tullsatserna anges i vissa fall i ett intervall då varugrupperna innehåller flera grenar med skiljande tullnivåer.

Tabell 1: Urval av tullar

Varugrupp	Tullnivå i procent
8703: Bilar	15 till 60
8517: Elektrisk apparatur för linjetelefon	1 till 50
2710: Petroleum, ej råolja	1 till 30
1001: Vete och blandsäd	1 till 20
1701: Sockerrör eller sockerbeter, kemisk ren sackaros, i fast form	1 till 10
5402: Syntetiska fibergarn	1 till 10
3004: Läkemedel, i doser	5
1201: Sojaböner	1
7207: Halvfärdiga produkter av of järn eller icke-legerat stål	1

4 Bureau of Near Eastern Affairs, 2010

5 IMF, 2006, s. 43

6 Syrian Customs, 2009

7 World Bank, 2010

1005: Majs	1
------------	---

Källa: Syrian Customs

2.4 Icke-tariffära handelshinder

Gällande handel räknas Syrien som ett av de mest slutna länderna i världen, samtidigt som importtullarna i relation till andra länder inte är anmärkningsvärt höga. Handeln med omvärlden begränsas dock genom ett omfattande system av ITH (icke-tariffära handelshinder)⁸. Varor som inte får importeras till Syrien på grund av negativ påverkan på syrisk industri utgörs av en rad jordbruks- och industriprodukter; bland annat vegetabiliska oljor, plastprodukter, läder, trä och sockerbaserade produkter. Ytterligare en rad produkter tillåts endast importeras av staten, så som bomull, öl, tobak, läkemedelsprodukter, salt, TV-apparater samt fisk.

Importlicens krävs för all typ av import till Syrien, undantaget import från GAFTA-länderna, och kan tillhandahållas som snabbast tre till fyra dagar efter ansökan. Om importvaran finns listad som känslig importvara, krävs ytterligare berättigande från berörd myndighet (exempelvis hälsomyndigheten), vilket kan ta betydligt längre tid.

Trots Syriens målsättning att öka privatiseringen av den inhemska marknaden, är statligt ägda industrier fortfarande vanligt förekommande. Dessa existerar bland annat inom oljebranschen och byggbranschen. Under 1999 utgjorde export från statligt ägda industrier 74 % av den totala exporten⁹. Däremot stod staten endast för 19 % av den totala importen under samma år¹⁰.

Världsbankens undersökning, *Doing Business*, samlar in data från 183 länder och rangordnar länderna utifrån elva kriterier. Dessa kriterier består bland annat av hur lätt det är att bilda firma, hur tidskrävande och kostsamt det är att handla med andra länder samt hur lätt det är för firmor att få lån. Utifrån dessa kriterier sammanställs ett index som bland annat visar hur handelsklimatet ser ut. Syrien rankas lågt på denna sammanslagna lista, och hamnar på 143e plats av 183. Även i relation till gränsländerna är Syrien ett land där det är förhållandevis svårt att delta i internationell handel. Följande tabell visar hur Syrien står sig i jämförelse med några av de största handelspartnerna samt OECD-länderna i frågor som påverkar import och export.

⁸ Chemingui, Dessus, 2004, s. 2

⁹ Chemingui, Dessus, 2004, s. 3

¹⁰ Chemingui, Dessus, 2004, s. 4

Tabell 2: Effektivitet i handelsprocedurer

	Dokument för export	Tid för export*	Kostnad per exporterad container**	Dokument för import	Tid för import*	Kostnad per importerad container**
Syrien	8	15	1190	9	21	1625
Libanon	5	26	1000	7	35	1200
Turkiet	7	14	990	8	15	1063
Saudiarabien	5	13	580	5	17	686
OECD	4,4	10,9	1059	4,9	11,4	1106

*Antal dagar

Källa: www.doingbusiness.org

** priser visas i USD

Tabellen visar att Syrien är relativt ineffektiva i processer som rör handel med omvärlden. Anmärkningsvärt i tabellen är att antal dokument som krävs för export respektive import är ungefär det dubbla i jämförelse med genomsnittet för OECD-länderna. Detta leder till en tidskrävande och kostsam process, vilken kan antas påverka både import och export negativt. Vidare tydliggör tabellen Syriens protektionistiska intresse, då importproceduren är mer tidskrävande samt betydligt mer kostsam än exportproceduren. Ungefär hälften av den totala tiden för både export och import kan härledas till krav på dokumentation. En ytterligare relativt tidskrävande del av handelsproceduren är tullhantering och teknisk kontroll.

Syrien har under 2000-talet gjort vissa framsteg gällande underlättande av handel med omvärlden och minskade ITH. Antalet importvaror som förbjuds har gradvis reducerats, och antalet importvaror som endast får importeras av staten har minskat. Bland annat får den privata sektorn numera importera bilar, vilket tidigare endast var tillåtet för statliga bolag. Exportförbud har helt tagits bort, med undantag för vissa jordbruksprodukter¹¹.

En undersökning gjord år 2004 i syfte att kartlägga Syriens ITH, uppskattar att dessa bidrar till en genomsnittlig ökning av importpriser motsvarande 22 %. Detta kan ställas i relation till att Syriens importtullar beräknas öka importpriserna med 8 %¹². Vidare uppskattar författarna i rapporten att en fullständig borttagning av ITH skulle leda till en ökning av Syriens BNP med 3-5 %¹³.

2.5 Det nya avtalet mellan Syrien och EU – på väg mot fördjupad integration

Det avtal som är tänkt att ersätta det tidigare *Cooperation Agreement* från 1977, gäller handel mellan EU och Syrien. Avtalet är ännu inte signerat, men finns tillgängligt via EU:s officiella

11 IMF, 2006, s. 45

12 Chemingui, Dessus, 2004, s. 20

13 Chemingui, Dessus, 2004, s. 21

hemsida. Utöver rent ekonomiska aspekter av avtalet, är målen att skapa politisk dialog, att främja sociala relationer, vidare regional integration mellan Syrien och dess omgivande länder samt kulturella utbyten. I analysen av handelsmönster är den ekonomiska aspekten mest intressant. Avtalet anger att Syrien och EU från det att avtalet signeras, gradvis skall skapa ett frihandelsområde som efter ett maximum av tolv år till fullo liberaliseras. Följande delar av uppsatsen beskriver handelsavtalets olika delområden och de åtaganden som Syrien och EU behöver fullfölja vid avtalets ingående.

Industriprodukter

Tullavgifter definieras som alla typer av avgifter som kopplas till export eller import av en vara, inklusive beskattning. Undantag görs dock för nationella skatter, antidumping-åtgärder samt service-avgifter.

I avtalet gäller att inga nya tullar får införas och att de redan existerande inte får höjas. Gällande industriella produkter anger avtalet att import till EU från Syrien ska vara tullfri. För import av industriella produkter till Syrien från EU gäller ett successivt avskaffande av tariffer enligt följande schema:

- Alla tullar på 1 % och 3 % ska avskaffas från dagen då avtalet signeras;
- Alla tullar på 5 % och 7 % ska avskaffas inom tre år från dess att avtalet signeras;
- Alla tullar på 10 % och 15 % ska avskaffas inom sex år från dess att avtalet signeras;
- Alla tullar på 20 % ska avskaffas inom nio år från dess att avtalet signeras;
- Alla tullar på 30 %, 40 % och 50 % ska avskaffas inom 12 år från dess att avtalet signeras;
- Alla tullar över 50 % ska sänkas till 50 % dagen då avtalet träder i kraft och därefter avskaffas inom 12 år;
- Undantag görs för ett fåtal specifika produkter och för produkter som omfattas av *Information Technology Agreement*, där alla tullar avskaffas redan dagen då avtalet träder i kraft

Källa: Association Agreement, 2009, s. 23-24

Fiskeri- och jordbruksprodukter

Fiskeri- och jordbruksprodukter betraktas av både EU och Syrien som känsliga varor och för detta

område gäller något annorlunda regler. Avtalet anger att en ömsesidig handelsliberalisering skall ske gradvis. Huvuddragen i denna del av avtalet sammanfattas nedan genom en uppdelning av produktgrupper.

Råvaror

För export från Syrien till EU gäller:

- Export till EU blir behandlad med preferens tullar motsvarande MFN;
- För flera syriska produkter avskaffas tullar;
- En rad syriska produkter tilldelas en kvot under vilken tullar helt avskaffas. Detta gäller citroner (45000 ton), grape- juice och frukt (obegränsad kvantitet), tomater (15000 ton), äpplen (20000 ton), potatis (35000 ton), druvor (3000 ton), molasses (20000 ton) samt paketerad olivolja (10000 ton och obegränsad kvantitet opaketerad). Vidare kommer dessa kvoter att öka med 3 % årligen under de första tre åren efter det att avtalet signerats;
- Ett tiotal ytterligare produkter tilldelas tariffkvoter på 100-5000 ton, med en sänkning av tariffer på 40-60 % på export som överstiger kvoterna

För export från EU till Syrien gäller:

- Tariffkvoter tilldelas för citroner (2250 ton) och äpplen (2500 ton);
- Sänkning av tariffer för fem grupper av EU-produkter. En del tullar avskaffas från dagen då avtalet signeras medan andra sänks gradvis under en period av fyra till tolv år

Bearbetade råvaror

För export från Syrien till EU gäller:

- Export till EU blir behandlad med preferens tullar;
- För vissa produkter avskaffas tullar;
- Vissa syriska produkter tilldelas en tariffkvot. Detta gäller gry (5000 ton), bakverk (1000 ton), pasta (1000 ton), konfekt (800 ton), choklad (900 ton), mineralvatten (120000 liter) samt alkoholhaltiga drycker (40000 liter);
- För samtliga syriska bearbetade produkter avskaffas tullar. Detta gäller dock inte övriga tariffer som exempelvis skatter;

- Övriga tariffer ska avskaffas under en övergångsperiod på tolv år

För export från EU till Syrien gäller:

- Avskaffande av tariffer under en övergångsperiod på tolv år. Tariffer på 5 % avskaffas vid avtalets ingående;
- Några EU-produkter tilldelas en tariffkvot under vilken tariffer sänks med 40 %. Detta gäller alkoholhaltiga drycker, mineralvatten och tobak.

Fiskeriprodukter

För export från Syrien till EU gäller:

- Export till EU blir behandlad med preferens tullar;
- Tullar på syrisk fiskexport som understiger 6 % avskaffas vid avtalets ingående;
- Tullar på syrisk fiskexport som överstiger 6 % sänks med 60 % vid avtalets ingående och avskaffas helt efter två år

För export från EU till Syrien gäller:

- Tariffer på EU:s fiskexport som understiger 10 % avskaffas vid avtalets ingående. För andra arter gäller ett gradvis avskaffande av tariffer under en övergångsperiod på tolv år.

Källa: Agriculture in the Syrian-EU Association Agreement, 2005, s. 7-8

Ursprungsregler i avtalet

Ursprungsreglerna i avtalet mellan Syrien och EU kommer att vara en del av det så kallade *Pan-Euro-Med* systemet. De är utformade genom så kallad diagonal kumulation¹⁴. Detta innebär att produkter som tillfredsställer ursprungsreglerna i något av de 42 länder som samarbetet omfattar, räknas som produkter med giltigt inhemskt ursprung i samtliga samarbetsländer. Möjligheten att kumulera produkters ursprung diagonalt bygger på en regel som kallas *Variable Geometry Rule*. Denna gör gällande att endast länder inom *Pan-Euro-Med* zonen som mellan varandra anammat samma avtal om frihandel och ursprungsregler, har möjlighet att fritt använda varandras insatsvaror.

---

¹⁴ Taxation and Customs Union, 2007

Följaktligen står alltså länder som saknar frihandelsavtal med övriga länder i zonen också utanför den diagonala kumulationens fördelar. Utöver de länder som ingår i EU omfattar *Pan-Euro-Med* systemet också Algeriet, Egypten, Färöarna, Island, Israel, Jordanien, Libanon, Liechtenstein, Marocko, Norge, Schweiz, Syrien, Tunisien, Turkiet samt Västbanken och Gaza. I skrivande stund har Syrien endast upprättat ett godkänt frihandelsavtal med Turkiet, och står därför i stort utanför kumulationens fördelar¹⁵.

För insatsvaror som importerats från länder som inte omfattas av *Pan-Euro-Med* systemet, gäller annorlunda regler. I de frihandels- eller associationsavtal som EU ingår med partnerländer, kan produkters ursprung godkännas genom en betydande bearbetning av importerade insatsvaror, och därmed ett skifte i tullkategori enligt ett internationellt utarbetat system för standardisering av handelsvaror, det så kallade *harmonized system*. Denna metod används för godkännande av ursprung för ca 60 % av alla produkter, medan vidare krav på skapat mervärde och tekniska krav på specifika processer ställs på vissa andra kategorier av produkter¹⁶.

Icke-tariffära handelshinder

Avtalet fastslår ett samarbete i en rad områden för att underlätta handel och minska ITH som enbart grundar sig i en protektionistisk agenda. Det klargörs att reglerna om MFN och *National Treatment* ska gälla, om inte särskilda skäl för undantag åberopas.

Målsättningen i avtalet är att det inte ska finnas några andra import- och exportrestriktioner utöver tullar och skatter. Det betyder att all form av import- och exportlicenser eller kvoter i de branscher som inte nämns som undantag i avtalet ska tas bort senast dagen avtalet skrivs under. De undantag som nämns är att syriska staten tillåts ha monopol på produktion av bland annat tobak, öl, TV-apparater och bomullsgarn. Vidare tillåts statliga monopol på försäljning av t.ex. olja och gas, vete, bomull, sockerbetor och tobak. Avtalet nämner även en rad tillåtna importkvoter på listade produkter som anses känsliga (artikel 23). Ytterligare bestämmelser i avtalet är att alla exporttullar ska tas bort senast dagen avtalet skrivs under.

Avtalet skall dock inte hindra restriktioner på import eller export som är avsedda att skydda allmän säkerhet, moral, hälsa eller naturresurser. Kravet i denna paragraf är att restriktionerna inte ska

---

15 Official Journal of the European Union, 2009, s. 20

16 Woolcock, 2007, s. 6

verka som dolda handelshinder, där den egentliga orsaken till export- eller importskyddet är att skydda inhemsk industri (artikel 33). Sanitära och fotosanitära krav måste vara grundade i vetenskapliga studier och tillåts endast om det finns starka skäl som berör människors, djurs eller växters säkerhet. Syrien uppmanas anamma EU:s regler för tekniska krav och certifiering av industriprodukter.

Regler angående exportsubventioner är i enlighet med GATT XVI. Denna artikel gör gällande att om en part inför subventioner i en sektor, som påverkar eller riskerar att påverka storleken av export eller import till partnerlandet, ska detta skriftligen meddelas. Meddelandet måste innehålla en beskrivning av storleken på subventionen, vilka effekter den väntas bära med sig samt anledningen till subventionen. Artikeln gäller dock inte jordbruksprodukter. Om subventionen väntas drabba partnerlandet allvarligt, ska partnerländerna föra en diskussion om hur man kan minska de skadliga effekterna av subventionen. Fastställs det att subventionen allvarligt drabbar partnerlandet, och länderna inte lyckas diskutera fram en fungerande lösning, har det drabbade landet rätt att införa motverkande importtullar riktade mot landet som subventionerar produktion.

En ytterligare målsättning i avtalet är att tullprocedurer ska effektiviseras och att ett större samarbete ska utvecklas mellan parterna inom området, med enhetliga produktkoder och en ökad datorisering inom tullväsendet. Procedurer för internationell handel är tänkta att bli mer transparenta och förenklade (artikel 39). Vidare står angivet att kostnader för handelsprocedurer inte ska överstiga den faktiska kostnaden för arbetet bakom proceduren. Kostnader får inte verka som ett indirekt skydd för inhemsk industri.

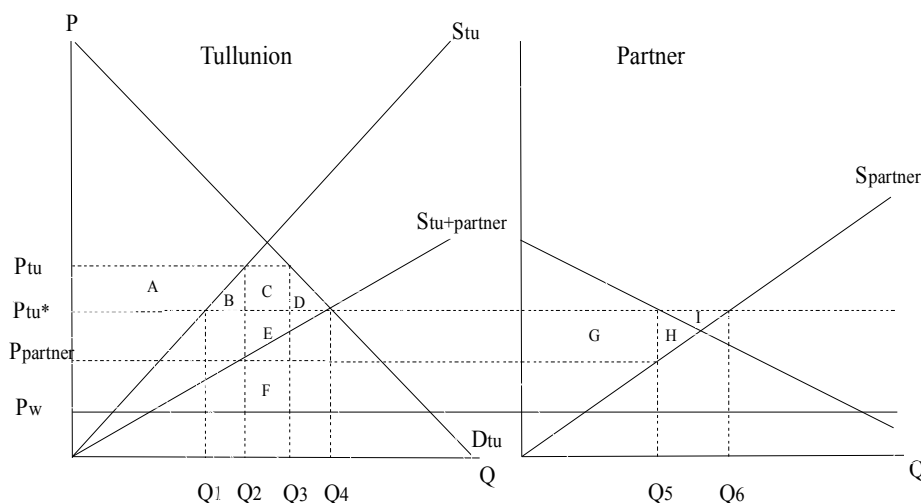
3. Frihandelsavtal - teoretiska aspekter

Föregående kapitel har behandlat den handelspolitiska utvecklingen i Syrien och de handelsavtal som ingåtts. Frihandel har dock inget egenvärde om inte ekonomisk utveckling kan skapas. Huruvida handel mellan länder skapar välfärdsvinster besvaras i detta kapitel genom en inledande presentation av partiell analys för preferentiell handelsliberalisering, samt en följande genomgång av relevanta handelsteorier. Effekten av ett frihandelsavtal påverkas också av överenskommelser kring icke-tariffära handelshinder och de tillhörande ursprungsreglerna, varför kapitlet avslutas med en redogörelse av teoretiska aspekter kring detta.

3.1 Preferentiell handelsliberalisering

Preferentiell handelsliberalisering sker då handelshinder sänks för en partner, men förblir fortsatt höga mot tredje land. En liberalisering av denna typ medför ofta en omfördelning av handel, och välfärdseffekterna för det liberaliserande landet kan vara positiva eller negativa. Detta kan illustreras genom följande grafer:

Grafik 1: Preferentiell handelsliberalisering

Källa: se t.ex. Baldwin, Wyplosz, 2009, s. 165

Graferna ovan illustrerar en preferentiell handelsliberalisering mellan en tullunion och ett partnerland. Initialt är marknadspriset P_t och tullunionen importerar Q_3-Q_2 . Efter en liberalisering av importtullar importeras istället Q_4-Q_1 , och marknadspriset i tullunionen sjunker till P_t^* . Detta innebär en produktionsökning i partnerlandet och dess export ökar med Q_6-Q_5 . Partnerlandet kan i detta fall importera hela sin inhemska konsumtion till priset P_w .

För tullunionen ökar konsumentöverskottet med arean A, B, C, D. Samtidigt minskar producentöverskottet med arean A, och tullinkomster minskar med arean C, E och F. Nettoeffekten för tullunionen är alltså $B+D-E-F$, och kan följaktligen vara antingen positiv eller negativ. I fallet med en negativ effekt kallas detta handelsomfördelning, och en positiv effekt kallas handelsalstring. Partnerlandets producentöverskott ökar med arean $G+H+I$, och effekten är alltså ensidigt positiv. Detta sker dock på bekostnad av tredje land, som på grund av fortsatt höga tullar minskar sin export till tullunionen. Svagheter med denna typ av analys är att den ej tar hänsyn till dynamiska effekter som följer av en handelsliberalisering eller dess påverkan på handelsbalansen.

3.2 Specialisering

Minskade handelshinder leder till ökade handelsvolymerna och specialiseringsmönster kan därmed förändras. Det går att skilja på handel som baseras på komparativa fördelar och handel som baseras på skalfördelar. Handel som baseras på komparativa fördelar utgörs ofta av ett ensidigt utbyte av produkter och benämns då interindustriell handel. Om handeln istället baseras på skalfördelar innebär detta ofta både import och export av samma vara, och benämns då intraindustriell handel.

3.2.1 Ricardo

Nationalekonomen David Ricardo utvecklade under 1800-talet en handelsteori baserad på komparativa fördelar som än idag påvisar viktiga insikter. I modellen existerar endast en produktionsfaktor, arbete, som kan skilja sig i produktivitet mellan länder. Vidare görs i modellen antaganden om perfekt konkurrens på alla marknader, homogena produkter, arbetskraftens immobilitet mellan länder, full sysselsättning, konsumenters nyttomaximering samt avsaknaden av handelshinder. Modellen bygger på två länder som producerar två varor, och enligt denna kommer länderna att specialisera sig på produktion av den vara som kan tillverkas till lägst pris under autarki. Ricardos modell visar att ett land kan ha absoluta fördelar gentemot ett annat land i all

produktion, men att vinster på handel ändå kan göras på grund av komparativa fördelar.¹⁷

3.2.2 Heckscher-Ohlin-teoremet

Heckscher-Ohlin-teoremet förklarar handel som beror på komparativa fördelar och utgår från skillnader i länders faktortillgångar. Till skillnad från den ricardianska modellen antas länder ha tillgång till två produktionsfaktorer; arbete och kapital. Vidare bygger modellen på två länder som producerar två varor och det görs ett antagande om identisk produktionsteknologi men olika tillgångar på produktionsfaktorer. I övrigt överensstämmer antagandena med den ricardianska modellen. Enligt H-O-modellen kommer varje land specialisera sig och exportera den produkt som intensivt använder den produktionsfaktor som landet har relativt riklig tillgång av. Vinster av handel beror här på skillnader i relativa faktorpriser mellan länder och följaktligen också skillnader i relativpriser för dess varor. Följden av detta är att ekonomisk integration mellan länder som skiljer sig åt i relativa faktortillgångar leder till ökad interindustriell handel.¹⁸

En konsekvens av interindustriell handel är att faktorpriser mellan handlande länder tenderar att konvergera. Om w motsvarar ersättning till arbete och r motsvarar ersättning till kapital, kommer det land med relativt hög w/r -ratio enligt modellen exportera kapitalintensiva varor, och samtidigt importera arbetsintensiva varor. Genom ökad handel minskar produktionen av arbetsintensiva varor, vilket frigör arbetskraft åt den kapitalintensiva sektorn. Samtidigt ökar produktionen av kapitalintensiva varor, vilket ökar efterfrågan på kapital. Ökad efterfrågan på kapital och ökad tillgång på arbetskraft driver ner w/r -rationen. På motsvarande sätt kommer det land som istället är rikt på arbetskraft uppleva att dess w/r -ratio ökar, och följaktligen konvergerar faktorpriser genom den interindustriella handeln.¹⁹

3.2.3 Intraindustriell handel

Den största delen av världshandeln sker mellan länder med liknande faktortillgångar. Denna handel utgörs av intraindustriell (inombransch-)handel, alltså med differentierade varor som kräver liknande produktion, och kan inte förklaras genom komparativa fördelar. För att förklara detta har nya handelsteorier utvecklats. Dessa nya teorier utgår från skalfördelar och konsumenters efterfrågan på variation. Handel mellan länder innebär större marknader och om företag kan utnyttja skalfördelar finns vinster att göra. Konsumenter kan genom intraindustriell handel välja mellan en

---

17 Se t.ex. Krugman, Obstfeld, 2006, s. 26-34

18 Se t.ex. Krugman, Obstfeld, 2006, s. 50-64

19 Se t.ex. Krugman, Obstfeld, 2006, s. 64-66

större variation liknande produkter samtidigt som priserna på dessa genom specialisering och skalfördelar kan sänkas.²⁰

3.3 Ursprungsregler – teoretiska aspekter

Ursprungsregler är nödvändiga i frihandelsområden (FHO) för att undvika att ett land med lägst extern tull importerar varor för att sedan exportera dessa tullfritt till partnerländer inom området. Om detta sker blir följden att landet med lägst tullar fångar upp alla tullintäkter, på bekostnad av de övriga partnerländerna. Alternativet till ursprungsregler är att alla länder använder en uniform extern tull, för att inte gå miste om tullintäkter. Denna lösning kallas en tullunion. Det finns kostnader förknippade med ursprungsregler. Dessa kostnader kan delas upp i två delar; administrativa kostnader och produktionskostnader.

De administrativa kostnaderna består av den ibland komplicerade proceduren att fastställa och certifiera varornas ursprung. Kostnader för produktionen härstammar ur den prisökning det innebär att importera insatsvaror från ett partnerland inom FHO, istället för att importera dessa från ett land utanför FHO. Det innebär en handelsomfördelning och en välfärdsförlust²¹.

Vid utformandet av ursprungsregler måste positiva och negativa effekter vägas mot varandra. Strikta ursprungsregler hotar särskilt mindre länder som är beroende av importerade insatsvaror på grund av en bristfällig inhemsk produktion av dessa. En strikt begränsning av importerade insatsvaror kan då markant öka produktionskostnaderna. Om kostnaderna av ursprungsreglerna är så pass höga att det ej lönar sig att bruka dem, kommer landet importera från länder utanför FHO och exportera till FHO genom att betala MFN-tull. Risken att detta inträffar minskar om MFN-tullarna är höga.

Strikta ursprungsregler riskerar på lång sikt att leda till att företag som exporterar till ett FHO väljer att producera inom FHO för att tillfredsställa ursprungsreglerna. Detta inträffar fastän det inte är den effektivaste platsen för produktion och medför således en välfärdsförlust, och kallas för investeringsomfördelning. På samma sätt finns en risk att produktionen flyttas inom ett FHO. Producenter inom FHO väljer då att producera i det land som har lägst extern tull, för att sedan exportera till partnerländerna inom FHO²².

---

20 Se t.ex. Krugman, Obstfeld, 2006, s. 127

21 Estevadeordal, 2003, s. 6-7

22 Estevadeordal, 2003, s. 7-8

3.4 Icke-tariffära handelshinder

Utöver tullar är det möjligt att skydda inhemsk produktion genom ett användande av icke-tariffära handelshinder (ITH). Dessa påverkar handeln på samma sätt som tullar - det vill säga genom ett ökat inhemskt pris, en lägre efterfrågan samt en minskad import. Således leder de till störningar i resursallokeringen, och underminerar de positiva effekter som väntas vid en handelsliberalisering. ITH existerar i en rad olika utföranden. Exempel på vanligt förekommande handelshinder är importkvoter, subventionerad produktion, regleringar och hantering av processen för att bilda företag, produktstandarder samt handelsprocedurer. ITH är som regel mindre transparenta än tullar och skatter, och är således ofta svårare att kontrollera²³.

Även om ITH av typen kvantitativa restriktioner och handelsprocedurer har samma effekt på den inhemska utbudssidan som importtullar, fördelas vinsterna av dessa på olika sätt. Importtullar inbringar inkomster till staten, medan vinster från kvantitativa restriktioner och protektionistiska handelsprocedurer går till producenterna²⁴. Ur välfärdssynpunkt är det ingen skillnad, men kvantitativa restriktioner uppmuntrar i högre grad till så kallad *rent seeking* och därmed politisk ineffektivitet.

---

23 IMF, 2006, s. 45

24 Se t.ex. Krugman, Obstfeld, 2006, s. 189

4. Handels- och specialiseringseffekter av integration mellan Syrien och EU

Tidigare kapitel har fokuserat på den handelspolitiska utvecklingen mellan Syrien och EU, samt teoretiska aspekter av frihandel. Med teori om vinster från frihandel som utgångspunkt, riktas uppmärksamheten i detta kapitel mot effekterna av det nya handelsavtalet. Inledningsvis presenteras metodval och utifrån ett följande avsnitt som behandlar beräkningar av komparativa fördelar, analyseras sedan effekterna av de avtalade tullsänkningarna. Handeln kan dock komma att påverkas ytterligare genom minskade icke-tariffära handelshinder, och effekterna av detta kommer också beaktas. Vidare analyseras effekterna av ursprungsreglerna som följer av avtalet, samt huruvida EU:s och Syriens handel kan komma att påverkas genom övriga regionala sammanslutningar. Kapitlet avslutas med en presentation av slutsatser.

4.1 Metod

Komparativa fördelar mellan länder kan beräknas på olika sätt. En metod som utvecklades av Béla Balassa under 1960-talet, är det så kallade RCA-måttet (Revealed Comparative Advantage), och detta kan beräknas enligt följande formel:

$$RCA_{ij} = \frac{(X_{ij} / \sum_j X_{ij})}{(\sum_i X_{ij} / \sum_i \sum_j X_{ij})}$$

där X_{ij} = exporten av sektor i till land j

Källa: Balassa, 1989

Täljaren i formeln är en kvot som representerar den procentuella andelen av nationell export för en given sektor, och nämnaren är en kvot som representerar den procentuella andelen av världsexporten för en given sektor. Följaktligen kan RCA-indexet definieras som en jämförelse mellan nationell exportstruktur och total exportstruktur. Då RCA-måttet motsvarar 1 för en given sektor i ett givet land, innebär detta att den procentuella andelen nationell export för sektorn är identisk med världsgenomsnittet. Om RCA-måttet för en given sektor överstiger 1, innebär detta specialisering i produktion och indikerar således att landet har en komparativ fördel. Då RCA-måttet understiger 1, indikerar detta på motsvarande vis en komparativ nackdel för sektorn i fråga.

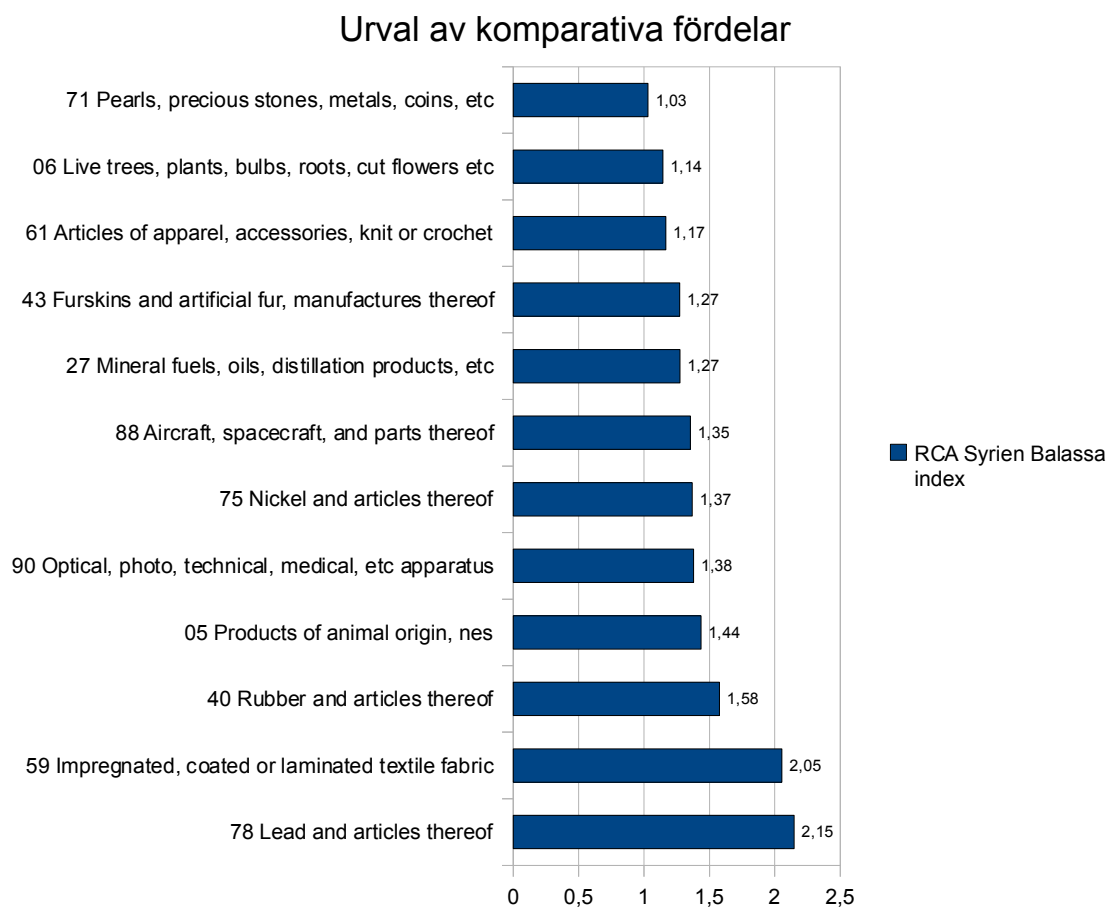
Utöver RCA-måttet existerar det en rad andra mått på komparativa fördelar, men gemensamt för

dessa är att de är indirekta och bör således tolkas med viss försiktighet. Då i princip samtliga världens länder bedriver någon sorts internationell handel är det inte möjligt att observera relativpriser under autarki, varför indirekta mått av ovan nämnda slag fungerar som indikatorer på möjliga komparativa fördelar. En svaghet med RCA-måttet är att resultatet kan förvrängas av politiska åtgärder. Subventioner, tullar och andra handelshinder påverkar länders export av varor och då dessa hinder ofta skiljer sig markant mellan olika varugrupper, kan beräkningar av komparativa fördelar lätt bli missvisande. Konsekvensen av detta är att en handelsliberalisering kan förskjuta denna typ av röjda komparativa fördelar om liberaliseringen påverkar handels sammansättning. Vidare tar inte RCA-måttet i dess ursprungliga form hänsyn till länders import av varor, vilket kan snedvrída resultatet då intraindustriell handel ofta utgör en stor del av den totala handeln. RCA_2 , tar hänsyn till importen och därmed förekomsten av intraindustriell handel. Att inkludera detta mått ligger dock utanför denna studies ramar.

4.2 Handelsmönster utifrån RCA

Med exportdata från OECD och ITC som grund, är det möjligt att genomföra en beräkning av Syriens komparativa fördelar genom att använda RCA-måttet. Beräkningen som vi genomfört för Syrien är gjord på en tvåsiffrig aggregeringsnivå, och är baserad på data från 2009. Undersökningen är gjord för att beräkna komparativa fördelar gentemot EU, och referensområdet som använts är resten av världen. Ett urval av resultatet presenteras i diagrammet nedan:

Grafik 2: Syriens komparativa fördelar

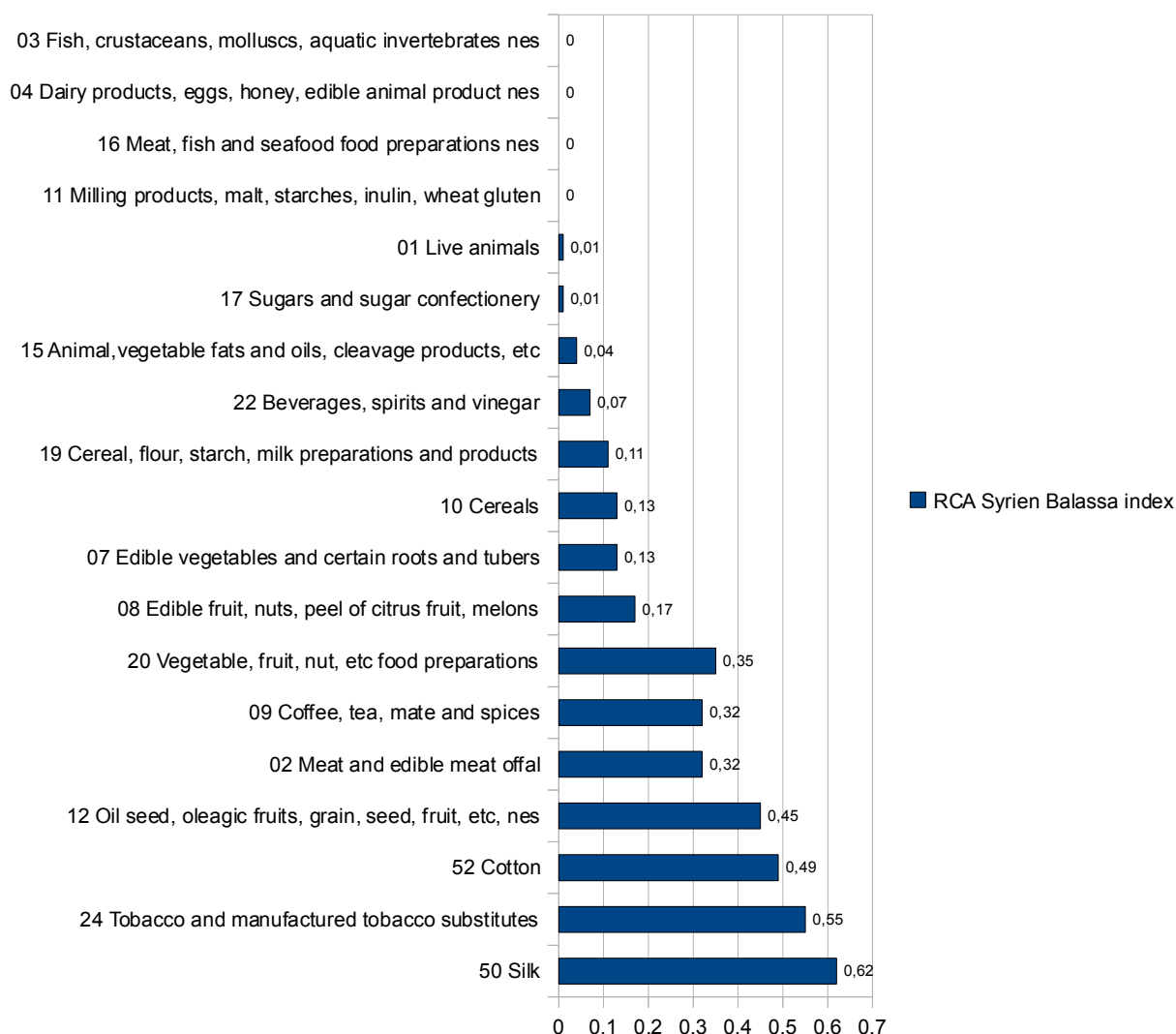
Källa: egna bearbetningar

I diagrammet ovan presenteras de tolv produktgrupper för vilka beräkningen indikerar att komparativa fördelar existerar för Syrien gentemot EU. På den tvåsiffriga aggregeringsnivån existerar 99 olika produktkapitel, och utöver de tolv som presenteras ovan indikerar beräkningen att komparativa nackdelar existerar i samtliga övriga kapitel. Detta utesluter dock inte att komparativa fördelar existerar för enskilda produktgrupper. Under varje sektor i beräkningen döljer sig en rad sub-sektorer vars enskilda värden inte åskådliggörs. Syriens komparativa nackdelar i jordbrukssektorn enligt RCA-indexet presenteras i följande diagram:

Grafik 3: Syriens komparativa nackdelar i jordbrukssektorn

Komparativa nackdelar för jordbruksprodukter

Källa: egna beräkningar

Från diagrammet kan det utläsas att beräkningen indikerar relativt stora komparativa nackdelar gentemot EU för den syriska jordbrukssektorn. Bland de industrier där RCA-indexet anger störst komparativa nackdelar ingår utöver vissa jordbruksprodukter, också bland annat läkemedel, järn och stål, samt kemikalier. RCA-indexet i sin helhet återfinns i appendix 1.

Resultaten av beräkningarna av RCA bör tolkas med försiktighet på grund av databrister gällande export från Syrien till omvärlden. Den data som hämtats från OECD berör EU-ländernas import från Syrien och bör optimalt omfatta alla 27 medlemsländer för år 2009. På grund av brister i tillgänglighet har vi dock i beräkningen fått begränsa oss till 19 medlemsländer. De länder som

saknas är Bulgarien, Cypern, Estland, Lettland, Litauen, Malta, Rumänien och Slovenien. Uteslutningen av dessa länder kan leda till en viss snedvridning av resultatet. Den data som hämtats från ITC gäller världens import från Syrien och är härledd från rapporterade länder. Då det inte finns någon garanti att samtliga länder rapporterat sin importdata korrekt, finns risk att världsimporten i beräkningen inte till fullo avspeglar verkligheten.

Det tidigare *Cooperation Agreement* är av icke-ömsesidig karaktär och Syriens tullar mot EU har därför kunnat upprätthållas. I det nya avtalet sänks dessa tullar progressivt under en period av tolv år, något som sannolikt har stor effekt på exporten från EU. Exporten från EU till Syrien består idag främst av maskiner, transportutrustning, kemikalier och jordbruksprodukter. Jordbruksexporten har till stor del varit koncentrerad till socker, som under perioden 1997-1999 utgjorde 54 % av den totala exporten av jordbruksprodukter²⁵.

Med en kommande tullfri handel är det rimligt att förvänta en ökad exportvolym från EU. Tullarna är dock idag olika stora för olika sektorer, varför storleken på exportökningen också kan förväntas variera mellan dessa. Medan råvaror, industriprodukter, levande djur och vissa mediciner möter låga tullar, behandlas bearbetade produkter samt konsumtions- och lyxvaror betydligt mer protektionistiskt med relativt höga tullar. Bland dessa senare kategorier kan effekten på exporten efter en tullsänkning komma att bli särskilt stark.

I beräkningen av Syriens komparativa fördelar, kan de röjda komparativa nackdelarna tolkas som motsvarande fördelar för EU. Då Syrien enligt beräkningen har komparativa nackdelar i majoriteten av produktkategorierna, kan detta tolkas som breda komparativa fördelar för EU. Ett exempel på en industri som idag möter höga importtullar är bilindustrin, där tullar varierar mellan 15 % och 50 %, beroende på olika tullkategorier. För denna sektor anger beräkningen av komparativa fördelar för Syrien ett RCA på 0,06. Bilindustrin kan följaktligen beskrivas som en industri med fördelaktiga förutsättningar för export från EU. Tolkningen av detta är att en framtida eliminering av tullarna för fordon har potentialen att öka EU exporten för denna sektor kraftigt. Då EU kan sägas ha breda komparativa fördelar gentemot Syrien, kan resultatet av tullsänkningarna komma att bli en diversifiering av exporten. Industrier som tidigare på grund av höga skydd inte kunnat exportera till Syrien, kan med det nya handelsavtalet få helt annorlunda förutsättningar att konkurrera på den syriska marknaden. Medan exporten från EU av industriella produkter kan väntas öka, är utsikterna för en ökad export av jordbruksprodukter mindre goda. Ökat marknadstillträde för

---

25 Garcia-Alvarez-Coque, 2003

jordbruksprodukter begränsas till kvoter för citroner och äpplen, samt en viss sänkning av tullar för andra produkter.

Även om sänkningarna av tullar för Syrien totalt sett kan förväntas leda till en mer effektiv produktion, existerar sannolikt också stora grupper som förlorar på detta. Delar av syrisk inhemsk produktion kan komma att slås ut då EU:s industrier i många fall kan förväntas vara mer effektiva. En modellering av effekter på syriska importpriser efter det nya avtalets ingående, indikerar sänkta priser framförallt på tillverkningsprodukter. Exempel på några av de starkast berörda sub-sektorerna är arkitektoniska produkter (-34 %), kläder (-12 %) samt skoproduktion (-8 %) ²⁶. På lång sikt leder en utslagning av ineffektiva industrier till en förändring av den industriella strukturen i Syrien, men kan på kortare sikt leda till obalanser i form av ökad arbetslöshet. Detta skeende har genom historien observerats på andra håll i världen, exempelvis i Latinamerika, där en våg av liberaliseringar under 1990-talet slog hårt mot inhemsk industri. Den långa övergångsperioden på tolv år bidrar sannolikt till att mildra strukturanpassningens verkningar. En strukturanpassning skulle för Syriens del kunna leda till ökad specialisering i produktion och större utnyttjande av komparativa fördelar, då produktionsfaktorer frigörs och kan allokeras mer effektivt.

Vidare kan syriska tullsänkningar komma att gynna vissa syriska exportindustrier genom sänkta priser på utrustning. Om importerad produktionsutrustning kan importeras till lägre priser, kan detta leda till effektivitetsvinster och därmed ökad internationell konkurrenskraft. Om priser på utrustning sjunker och syrisk industri i sin helhet kan effektiviseras, skulle följderna kunna bli en större export till både EU och övriga världen. Det nya handelsavtalet skulle också genom lägre tullar kunna leda till sänkta priser på insatsvaror, och detta skulle på motsvarande sätt kunna leda till effektivitetsvinster och ökade exportvolymerna. Om Syrien i framtiden till fullo utnyttjar *Pan-Euro-Med*-samarbetet och därmed ingår frihandelsavtal med regionala handelspartners, kan dessa vinster förväntas växa ytterligare.

Syriens export till EU har dominerats av mineralbränslen, olja och destillationsprodukter. År 2009 utgjorde energiprodukter 91 % av den totala syriska exporten till EU ²⁷. Andra exportprodukter till EU utgörs främst av textilier och jordbruksprodukter. Då syrisk export av industriella produkter till EU redan är tullbefriad genom det tidigare *Cooperation Agreement*, är det rimligt att anta att förändringen i exportvolym och diversifiering som ett resultat av tullförändringar för dessa sektorer

---

26 Lim, Saborowski, 2010, s. 15

27 European Commission, 2010

blir marginell. Förändrade förutsättningar för syriska exportprodukter berör främst jordbruks- och fiskerisektorerna. Syriens export av jordbruksprodukter till EU har på senare tid varit starkt specialiserad mot bomull, som är en av landets stora industrier. Under perioden 1997-1999 bestod exporten av jordbruksprodukter till EU till 73 % av bomull²⁸. Detta trots att mellan en och två tredjedelar av bomullsproduktionen tillgodoser den inhemska marknaden. Samtidigt var exporten av exempelvis färsk frukt, grönsaker och olja, av relativt liten betydelse trots att dessa produkter regionalt sett utgör en stor del av jordbruksexporten till EU. År 2009 var den syriska bomullsexporten till EU den femte största exportvaran totalt sett²⁹. En stor del av bomullen som produceras används för att tillgodose den inhemska textilindustrins behov. Denna industri, som utgör en av Syriens större industriella sektorer, har hittills främst varit inriktad på inhemsk konsumtion. Den del av produktionen som exporterats har främst varit geografiskt begränsad till GAFTA-ländernas marknader³⁰.

Det nya handelsavtalet innebär inte en full liberalisering av jordbruks- och fiskerimarknaderna, utan kan snarare betraktas som något minde restriktivt med tillämpning av kvoter under vilka lägre tullsatser gäller. Utformandet av kvoter har dock från EU:s sida kvantitativt sett varit mer generöst än motsvarande syriska åtaganden gällande jordbrukssektorn. I beräkningen av komparativa fördelar indikeras att samtliga syriska jordbruksprodukter har komparativa nackdelar gentemot EU. Det kan dock, som poängterats tidigare, vara stor skillnad mellan rökta och verkliga komparativa fördelar. Syrien har lägre kostnader för arbete än EU, och jordbruk är en relativt arbetsintensiv industri. Syriens jordbrukssektor kan därför antas ha komparativa fördelar gentemot EU, och i detta fall är det lätt att misstänka en snedvridning av verkliga fördelar som beror på EU:s mycket omfattande skydd genom CAP (Common Agricultural Policy). En liberalisering genom ökade tullfria kvoter skulle i så fall kunna diversifiera syrisk export av jordbruksprodukter till EU, som historiskt sett varit starkt specialiserad mot bomullsexport. Syrien förväntas initialt att inte till fullo utnyttja de kvoter under vilka lägre tullsatser gäller. Detta skapar incitament till en diversifiering av jordbruksexporten, eftersom hela produktionen då kan exporteras tullfritt eller till preferentiella tullsatser. Olivolja är ett exempel på en produkt som kan tänkas ta större andelar av jordbruksexporten till EU, då Syrien är en stor producent på världsmarknaden.

Syrien har enligt de beräkningar som gjorts komparativa nackdelar i bomullsproduktion. Detta kan dock vara en snedvridning som beror på ett importförbud av bomull för den privata sektorn, och att

---

28 Garcia-Alvarez-Coque, 2003

29 SourceOECD

30 IMF, 2006, s. 56

en stor del av produktionen tillfredsställer den inhemska textilmarknaden. Bomullens framtida betydelse för syrisk export är oklar. Export till EU:s marknad är redan tullbefriad genom det tidigare *Cooperation Agreement*, något som med hänsyn till den historiskt starka specialiseringen tycks ha haft stor påverkan. Den syriska bomullsindustrin åtnjuter samtidigt stort statligt stöd i form av subventioner, vilket ytterligare ökar incitamenten till specialisering. Detta påverkar dock inte exportpriser då Syrien är en pristagare. Bomullsmarknaden är idag starkt reglerad och en framtida liberalisering skulle genom större konkurrens kunna bidra till att utveckla landets textilindustri. Det existerar sannolikt starka synergieffekter mellan bomulls- och textilindustrin. Syrien är idag starkt beroende av oljeexporten, och skulle gynnas av en diversifiering eftersom oljan i framtiden kommer sina. Textilindustrin är en möjlig framtida exportstyrka och beräkningen av komparativa fördelar gentemot EU indikerar starka fördelar på 2,05 för impregnerade, överdragna eller laminerade textilvävnader. Detta resultat överträffas endast av bly och varor därav, med komparativa fördelar på 2,15. Även produktion av stickade och virkade kläder har enligt beräkningen komparativa fördelar på 1,17. Klädproduktion som inte är stickad eller virkad utgör en relativt stor del av den totala exporten till EU, men har enligt RCA-indexet en komparativ nackdel på 0,42. Detta kan dock reflektera det faktum att en stor del av denna produktion exporteras till GAFTA-länderna. Exporten till EU skulle kunna främjas genom anpassning till industristandarder och västerländska distributionskrav.

De syriska sektorer som har komparativa fördelar gentemot EU kan ytterligare komma att gynnas av det nya handelsavtalet genom att Syrien blir en mer attraktiv mottagare av FDI (Foreign Direct Investment). Ökat marknadstillträde till EU skapar incitament för utländska företag att investera i Syrien. Storleken på FDI kan väntas växa ytterligare om Syrien också i framtiden integreras med övriga *Pan-Euro-Med*-partners.

Ökade handelsvolymerna mellan Syrien och EU beror dels på en direkt effekt av lägre tullar och därmed en ökad efterfrågan, men också på en effekt av substituering av importkällor. Detta innebär att övriga handelspartners i viss mån, som en effekt av det nya handelsavtalet, kan komma att missgynnas genom en lägre export till EU och Syrien.

4.3 Icke-tariffära handelshinder

En effektivisering av handelsproceduren väntas generellt leda till en ökad import genom lägre priser. Det är dock svårt att avgöra vilka varugrupper som starkast skulle påverkas av detta, men

sannolikt skulle en snabbare hantering av importvaror främst öka importen av produkter med kort hållbarhet som exempelvis vissa typer av jordbruksprodukter. En effektivisering i exportprocedurer, som på motsvarande sätt leder till en mer kostnadseffektiv och snabb exporthantering, skulle leda till att syrisk export ökar. Detta kan framförallt antas gälla varor som färskt frukt och växter. Syrien har enligt beräkningarna komparativa fördelar gentemot EU i växter och träd, varför exporten av dessa produkter skulle kunna öka. Det nya handelsavtalet innebär också ökade kvoter för syrisk export av färsk frukt, och en effektivisering i exportprocedurerna kan därför verka gynnsamt även för denna sektor.

Välfärdseffekterna för Syrien vid en effektivisering av handelsprocedurer är oklara. Billigare import av varor leder till en ökad konkurrens för syrisk produktion, vilket kan skapa negativa verkningar för vissa inhemska industrier. Detta kan exempelvis gälla subventionerad jordbruksexport från EU, även om liberaliseringarna för denna sektor blir begränsade. Samtidigt kan detta leda till lägre priser på insatsvaror och produktionsutrustning, och därmed gynna viss syrisk industri. Detta skulle exempelvis kunna gälla textilindustrin, där Syrien har komparativa fördelar. En effektivisering av exportprocessen leder på motsvarande sätt till en större konkurrenskraft för syriska produkter genom lägre priser.

Genom större enhetlighet kan Syriens anpassning till EU:s tekniska krav och regler för certifiering av produkter komma att underlätta handeln mellan regionerna. Då Syrien antar EU:s krav, som är internationellt gångbara och accepterade, kan detta även resultera i en ökad handel med omvärlden, samt underlätta ett framtida medlemskap i WTO. Avtalet kräver att Syriens tekniska handelsbarriärer måste vara grundade i allmänt godkända vetenskapliga studier, vilket kan tänkas reducera dessa. Importen av vissa specifika varor som anses känsliga för internationell konkurrens kan då komma att öka.

4.4 Ursprungsregler

Ursprungsreglerna som följer med handelsavtalet mellan EU och Syrien kan ha stor inverkan på handel, men denna effekt är komplex och svår att förutsäga. Ursprungsreglerna är utformade för att undvika handelsomfördelning, men risken för detta kvarstår. Handelsomfördelning kan ske om exempelvis syriska insatsvaror används i produktionen trots att import från tredje land skulle vara mer kostnadseffektivt, men omöjliggörs på grund av högre tullar för vidare export. Systemet med diagonal kumulation i *Pan-Euro-Med*-samarbetet minskar därför risken för handelsomfördelning.

Detta system kräver dock frihandelsavtal mellan deltagande länder samt harmoniserade ursprungsregler, varför Syrien i skrivande stund endast i mycket begränsad utsträckning kan åtnjuta dess fördelar. För att undvika handelsomfördelning är det därför av stor vikt att Syrien, inför ett eventuellt ingående i handelsavtalet med EU, också överväger liknande avtal med regionala handelspartners.

Förutsatt att Syrien i framtiden fullt ut kan delta i *Pan-Euro-Med*-samarbetet, beror risken för handelsomfördelning främst på i vilken utsträckning insatsvarorna som produceras internt bland samarbetspartners respektive de som produceras externt, är nära substitut. Om insatsvarorna länderna emellan är nära substitut finns risk för handelsomfördelning. Dyrare varor inom samarbetsområdet ökar kostnaden för substitution. Detta kan exempelvis gälla den europeiska exporten av kemikalier, då Syrien är en stor importör. Här finns en viss risk att mer kostnadseffektiv produktion från tredje land trängs undan. Optimalt bör länderna utanför *Pan-Euro-Med*-samarbetet producera exportvaror som fungerar som komplement till de varor som produceras internt. I detta fall kan ökad intern handel även skapa välfärdsvinster för övriga länder.

4.5 Vilken effekt av övriga regionala sammanslutningar?

Då Syrien handlar tullfritt med GAFTA-länderna, kan handelsmönstret med andra länder komma att förändras. Detta kan påverka handeln mellan EU och Syrien på två sätt. Eftersom handelshinder har minskat mellan GAFTA-länderna är det troligt att handeln gradvis ökar inom regionen. Detta kan komma att påverka storleken på exporten från EU till Syrien negativt, som en effekt av större konkurrenskraft från GAFTA-länderna.

Genom tullsänkningarna får GAFTA-länderna tullfritt tillträde till den syriska marknaden, vilket leder till en ökad konkurrens för syrisk inhemsk industri. Detta kan föra med sig att syrisk produktion tvingas mot en tydligare specialisering, och därmed en förskjutning i produktion mot faktiska komparativa fördelar. Detta kan gynna exporten till EU. Tullsänkningarna leder även till att Syrien tullfritt får tillgång till en större marknad, vilket skulle kunna leda till att produktion förknippad med stordriftsfördelar kan utnyttjas effektivare. Vidare kan Syrien få tillgång till insatsvaror till lägre priser genom tullsänkningarna, vilket kan komma att gynna syrisk industri. Dessa faktorer skulle kunna leda till en effektivisering av syrisk produktion, och kan ha positiva effekter på exporten till EU.

Om de bilaterala handelsavtalen i GAFTA skiljer sig signifikant gentemot varandra, finns en risk för den så kallade *hub and spokes-effekten* då länderna tecknar avtal med EU. Denna effekt riskerar att uppstå om länderna inom GAFTA har olika fördelaktiga avtal inom regionen och samtidigt har homogena, mer fördelaktiga avtal med EU. Det kan då uppstå incitament att investera i exportriktade industrier i EU, istället för att producera och exportera från det egna landet. För att minimera risken för detta krävs att handelsavtalen inom GAFTA är så likvärdiga som möjligt³¹.

4.6 Slutsatser

En slutsats är att det nya handelsavtalet sannolikt påverkar EU:s och Syriens exportindustrier på skilda sätt. Detta beror på att export från Syrien till EU redan idag i stor utsträckning är tullbefriad, medan de syriska skydden för import har hållits intakta. EU kan därför efter en signering förvänta ökade möjligheter till export av industriella produkter, och då framförallt tillverkningsprodukter. Detta beror på europeiska komparativa fördelar i kombination med höga syriska importtullar på bearbetade produkter och konsumtions- och lyxvaror. Då syriska tullar sänks finns en risk för utslagning av viss inhemsk syrisk industri. Sänkta importtullar innebär dock sannolikt också lägre priser på produktionsutrustning och insatsvaror, och därmed större konkurrenskraft för viss syrisk industri.

De europeiska tullsänkningarnas direkta påverkan för Syriens del berör främst jordbrukssektorn, eftersom export av industriella produkter sedan tidigare är tullbefriad. Jordbrukssektorn klassas dock som känslig, varför liberaliseringen är av begränsad omfattning. Beräkningen av komparativa fördelar indikerar komparativa nackdelar för Syrien i jordbrukssektorn. Detta kan dock reflektera en snedvridning av verkliga komparativa fördelar som beror på politiska åtgärder. Minskade ITH som en följd av avtalet kan för Syriens del komma att utgöra en stor påverkan på handeln, då dessa hinder idag är omfattande. Viss forskning anger att ITH i Syrien har en större påverkan på importpriser än importtullar, vilket antyder att liberaliseringsvinsterna för detta område är stora. Positiva effekter av en sådan liberalisering kan antas vara spridda över syrisk industri, även om det existerar vissa sektorer som särskilt gynnas. Vidare kan det nya handelsavtalet komma att gynna Syrien då ett ökat marknadstillträde till EU gör landet mer attraktivt för FDI.

---

31 Zarrouk, 2001, s. 226

5. Sammanfattning och policy-implikationer

Syftet med uppsatsen har varit att utreda handelseffekterna av det nya handelsavtal som Syrien och EU i framtiden förväntas ingå. Dessa effekter är idag okända, och uppsatsen bidrar därför till att klargöra vilka möjliga vinster och kostnader som Syrien och EU kan förvänta sig som en följd av ökad integration. För att kunna utreda specialiserings- och diversifieringseffekter har vi som metod använt RCA-måttet, och därigenom beräknat röjda komparativa fördelar. För att kunna besvara syftet har det varit nödvändigt att inledningsvis utgå från handelns nuvarande förutsättningar. En genomgång av de hinder som idag blockerar en vidare integration, åskådliggör en spridd syrisk tullnivå samt ett utbrett användande av icke-tariffära handelshinder. Utifrån denna bakgrund har sedan röjda komparativa fördelar utgjort en grund för analysen av handelseffekter. Nedan presenteras de viktigaste slutsatserna som kan dras av studiens resultat.

Genomgången av handelns nuvarande förutsättningar har visat att syriska tullar har en stor spridning mellan sektorer, och att tullarna är relativt höga för bearbetade produkter samt konsumtions- och tillverkningsprodukter. Vidare kan det konstateras att användningen av icke-tariffära handelshinder är utbredd, och att handelsmöjligheter därför begränsas. Denna begränsning är svår att kvantifiera, men studier har visat att dessa hinder har en större prispåverkan på importvaror än tullar. En genomgång av det avtal som gäller idag, visar att Syrien kan exportera industriella produkter tullfritt till EU. Följaktligen återstår från EU:s sida främst liberaliseringsmöjligheter för jordbruks- och fiskerimarknaderna. Det har vidare kunnat visas att det nya handelsavtalet är av ömsesidig karaktär, och innebär därmed relativt stora liberaliseringsåtaganden för Syriens del.

En genomgång av relevanta teorier har visat att det på grund av komparativa fördelar och skalekonomier existerar vinster från handel mellan länder. I båda fallen grundar sig dessa vinster i specialisering av produktion. Samtidigt har det genom partiell analys kunnat visas att en preferentiell liberalisering av typen bilaterala handelsavtal kan skapa vinster genom handelsalstring, men riskerar även att skapa välfärdsförluster genom handelsomfördelning. Vidare har behovet av ursprungsregler klargjorts, samt hur utformandet av dessa påverkar risken för handelsomfördelning. Teorier bakom icke-tariffära handelshinder har visat att effekten av dessa kan jämföras med effekten av tullar, och att dessa hinder därför hämmar en ökad handel.

De nuvarande handelsförutsättningarna tillsammans med resultaten från beräkningen av

komparativa fördelar, indikerar att det nya avtalet skapar möjligheter för diversifiering av EU:s export till Syrien, samt viss diversifiering av syrisk export av jordbruksprodukter till EU. Syrien kan dock komma att uppleva en specialisering i sektorer där komparativa fördelar existerar gentemot EU, om effekten av det nya avtalet blir att slå ut ineffektiv syrisk produktion. Rövda komparativa fördelar för Syrien gentemot EU har kunnat påvisas i 12 av totalt 99 produktkapitel. Dessa fördelar har till stor del varit koncentrerade till textilier och råvaror. Detta reflekterar dock inte nödvändigtvis verkliga komparativa fördelar då metoden har visats vara känslig för handelspolitisk påverkan.

Effektivitetsvinsterna som följer en liberalisering är sannolikt stora i området icke-tariffära handelshinder. De totala välfärdseffekterna av det nya avtalet är idag okända. Det har genom bakomliggande teori kunnat visas att det existerar en viss risk för handelsomfördelning. Detta skulle exempelvis kunna gälla den europeiska bilindustrin, då Syrien är en stor importör av transportutrustning. Risken finns att europeisk export tränger undan mer effektiv asiatisk produktion. Ursprungsreglerna som följer avtalet innebär på grund av möjligheten till diagonal kumulation sannolikt en minskad risk handelsomfördelning. Nettoeffekten av det nya avtalet kan totalt sett på längre sikt förväntas bli positiv för båda parter, eftersom den industriella strukturen över tid bättre kan anpassas till komparativa fördelar.

På grund av den starkt reglerade syriska ekonomin och de inflytelserika intressegrupper som existerar i landet, kan en signering av det nya handelsavtalet för Syriens del fungera som en inlåsningsmekanism, som kraftigt underlättar framtida ekonomiska reformer. Avtalet kan på så vis göra politiskt känsliga beslut praktiskt genomförbara. Nedan redogörs för tänkbara policy-implikationer som följer av föregående analys.

Syrien har kunnat påvisas ha rövda komparativa fördelar i textilsektorn, samtidigt som den inhemska bomullsindustrin förser denna sektor med insatsvaror. Det kan därför tänkas existera starka synergieffekter mellan dessa industrier. Bomullsindustrin är idag starkt reglerad och till följd av synergieffekter kan både bomulls- och textilproducenter tänkas gynnas av en liberalisering. Bomullsindustrin skulle genom större konkurrens kunna skapa större effektivitet, och textilindustrin skulle kunna gynnas av insatsvaror till lägre priser, och därmed stärka sin internationella konkurrenskraft. En liberalisering av bomullsmarknaden skulle på så vis kunna bidra till att utveckla textilindustrin till en framtida exportstyrka. Att utveckla nya exportstyrkor blir särskilt angeläget då oljeresurserna med tiden kommer sina.

Då RCA-måttet kan påverkas av politiska åtgärder, kan EU:s omfattande skydd av jordbrukssektorn genom CAP, antas påverka syriska röjda komparativa fördelar i jordbrukssektorn negativt. Innebörden av detta är att det kan existera verkliga syriska komparativa fördelar för denna sektor, men att dessa blockeras genom protektionistisk politik. Följaktligen skulle Syrien kunna tjäna på att i förhandlingar försöka uppnå en ökad liberalisering av handel med jordbruksprodukter.

En ytterligare policy-implikation berör ursprungsreglernas utformning och de övriga bilaterala handelsavtal som Syrien i framtiden kan tänkas ingå. Systemet med diagonal kumulation skapar incitament för Syrien att ingå ytterligare handelsavtal med regionala handelspartners. Detta blir nödvändigt för att kunna åtnjuta kumulationens fördelar. Genom att Syrien i framtiden ingår övriga avtal, har det kunnat visas att risken för handelsomfördelning minskar.

Referenslista

Tryckta källor:

Baldwin, R, Wyplosz, C (2009), "*The Economics of European Integration*", 3:e upplagan, McGraw-Hill Higher Education, London

Krugman, P, Obstfeld, M (2006), "*International Economics - Theory & Policy*", 7:e upplagan, Addison-Wesley, Boston

Balassa, B (1989), "*Comparative Advantages, Trade Policy and Economic development*", Harvester Wheatsheaf, New York & London

Zarrouk, J (2001), "*Towards Arab and Euro-Med Regional Integration*", OECD Publications Service, Paris

Elektroniska källor:

Bureau of Near Eastern Affairs (2010), "*Background note: Syria*", US Department of State
<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3580.htm> (2011-01-10)

Salibi, K, Polk, W, Ochsenwald, W (2011), "*The Union With Egypt, 1958-61*", Britannica Academic Edition
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/578856/Syria/29925/The-union-with-Egypt-1958-61>
(2010-12-14)

Bilaterals.org (2009), "*GAFTA*", Bilaterals.org
<http://www.bilaterals.org/spip.php?rubrique169&lang=en> (2010-12-14)

Moalla-Fetini, R, Dridi, J, Hasan, M, Cossé, S, Chua, D, Imam, P (2006), "*Syrian Arab Republic: Selected Issues*", International Monetary Fund
<http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2006/cr06295.pdf> (2010-12-22)

Syrian Customs (2009), "*Tariff*", Syrian Customs

<http://www.customs.gov.sy/customs/tar/tabid/158/Default.aspx> (2010-12-25)

World Bank (2010), "*Syrian Arab Republic Trade Brief*", World Bank
info.worldbank.org/etools/wti/docs/Syrian%20Arab%20Republic_brief.pdf (2010-12-25)

Chemingui, M, Dessus, S (2004), "*Assessing Non- Tariff Barriers in Syria*", Journal of Policy Making, årg 30, nr 5, s. 917-928
www.erf.org.eg/CMS/getFile.php?id=569 (2010-12-13)

Council of the European Union (2009), "*Association Agreement*", European External Action Service
<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/09/st09/st09921.en09.pdf> (2010-11-20)

Nehme, N (2005), "*Agriculture in the Syrian-EU Association Agreement*", National Agricultural Policy Centre
http://www.napcsyr.org/dwnld-files/proceedings/en/17_ag_%20sy_eu_asso_en.pdf (2010-11-25)

Taxation and Customs Union (2007), "*System of Pan-Euro-Mediterranean cumulation*", European Commission
http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_duties/rules_origin/article_783_en.htm
(2010-12-25)

Official Journal of the European Union (2009), "*C219*", Official Journal of the European Union
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:219:0019:0020:EN:PDF> (2010-12-26)

Woolcock, S (2007), "*European Policy Towards Free Trade Agreements*", Ecipe Working Paper, nr 03, 2007
<http://www.felixpena.com.ar/contenido/negociaciones/anexos/2010-09-european-union-policy-towards-free-trade-agreements.pdf> (2010-12-26)

Estevadeordal, A (2003), "*Rules of Origin in FTAs: A World Map*", Pacific Economic Cooperation Council
http://www.pecc.org/resources/doc_view/146-rules-of-origin-a-world-map (2011-01-10)

Garcia-Alvarez-Coque, J , M (2003), "*Trade and Agriculture: Perspectives for the Association Agreement with the European Union*", Food and Agriculture Organization
<http://www.fao.org/docrep/006/y4890e/y4890e06.htm#TopOfPage> (2010-12-28)

Lim, J. J & Saborowski, C (2010), "*Estimates of trade-related adjustment costs in Syria*", World Bank
http://www-wds.worldbank.org/servlet/WDSContentServer/WDSP/IB/2010/07/21/000158349_20100721082232/Rendered/PDF/WPS5368.pdf (2011-01-10)

European Commission (2010), "*Syria*", European Commission
<http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/bilateral-relations/countries/syria/> (2010-12-20)

SourceOECD (Organisation for Economic Co-operation and Development)
<http://stats.oecd.org/Index.aspx> (2011-01-13)

Appendix 1: RCA-index

Produktgrupp	RCA Syrien Balassa index
78 Lead and articles thereof	2,15
59 Impregnated, coated or laminated textile fabric	2,05
40 Rubber and articles thereof	1,58
05 Products of animal origin, nes	1,44
90 Optical, photo, technical, medical, etc apparatus	1,38
75 Nickel and articles thereof	1,37
88 Aircraft, spacecraft, and parts thereof	1,35
27 Mineral fuels, oils, distillation products, etc	1,27
43 Furskins and artificial fur, manufactures thereof	1,27
61 Articles of apparel, accessories, knit or crochet	1,17
06 Live trees, plants, bulbs, roots, cut flowers etc	1,14
71 Pearls, precious stones, metals, coins, etc	1,03
13 Lac, gums, resins, vegetable saps and extracts nes	0,93
36 Explosives, pyrotechnics, matches, pyrophorics, etc	0,93
63 Other made textile articles, sets, worn clothing etc	0,88
37 Photographic or cinematographic goods	0,86
65 Headgear and parts thereof	0,84
76 Aluminium and articles thereof	0,83
41 Raw hides and skins (other than furskins) and leather	0,8
66 Umbrellas, walking-sticks, seat-sticks, whips, etc	0,67
68 Stone, plaster, cement, asbestos, mica, etc articles	0,67
50 Silk	0,62
25 Salt, sulphur, earth, stone, plaster, lime and cement	0,62
24 Tobacco and manufactured tobacco substitutes	0,55
44 Wood and articles of wood, wood charcoal	0,55
94 Furniture, lighting, signs, prefabricated buildings	0,53
52 Cotton	0,49
12 Oil seed, oleagic fruits, grain, seed, fruit, etc, nes	0,45
82 Tools, implements, cutlery, etc of base metal	0,43
62 Articles of apparel, accessories, not knit or crochet	0,42
92 Musical instruments, parts and accessories	0,36
42 Articles of leather, animal gut, harness, travel goods	0,36
34 Soaps, lubricants, waxes, candles, modelling pastes	0,36
86 Railway, tramway locomotives, rolling stock, equipment	0,33
02 Meat and edible meat offal	0,32
31 Fertilizers	0,32
09 Coffee, tea, mate and spices	0,32
39 Plastics and articles thereof	0,31
97 Works of art, collectors pieces and antiques	0,31
85 Electrical, electronic equipment	0,27
20 Vegetable, fruit, nut, etc food preparations	0,25
84 Boilers, machinery; nuclear reactors, etc	0,24
14 Vegetable plaiting materials, vegetable products nes	0,22
51 Wool, animal hair, horsehair yarn and fabric thereof	0,22
70 Glass and glassware	0,19
49 Printed books, newspapers, pictures etc	0,18
08 Edible fruit, nuts, peel of citrus fruit, melons	0,17
67 Bird skin, feathers, artificial flowers, human hair	0,16
30 Pharmaceutical products	0,15
07 Edible vegetables and certain roots and tubers	0,13
33 Essential oils, perfumes, cosmetics, toileteries	0,13
48 Paper & paperboard, articles of pulp, paper and board	0,13
96 Miscellaneous manufactured articles	0,13

10 Cereals	0,13
83 Miscellaneous articles of base metal	0,12
38 Miscellaneous chemical products	0,12
55 Manmade staple fibres	0,11
19 Cereal, flour, starch, milk preparations and products	0,11
64 Footwear, gaiters and the like, parts thereof	0,09
54 Manmade filaments	0,08
22 Beverages, spirits and vinegar	0,07
57 Carpets and other textile floor coverings	0,07
87 Vehicles other than railway, tramway	0,06
58 Special woven or tufted fabric, lace, tapestry etc	0,06
21 Miscellaneous edible preparations	0,06
73 Articles of iron or steel	0,05
46 Manufactures of plaiting material, basketwork, etc.	0,04
95 Toys, games, sports requisites	0,04
69 Ceramic products	0,04
15 Animal,vegetable fats and oils, cleavage products, etc	0,04
56 Wadding, felt, nonwovens, yarns, twine, cordage, etc	0,02
74 Copper and articles thereof	0,02
80 Tin and articles thereof	0,01
72 Iron and steel	0,01
17 Sugars and sugar confectionery	0,01
18 Cocoa and cocoa preparations	0,01
01 Live animals	0,01
91 Clocks and watches and parts thereof	0,01
11 Milling products, malt, starches, inulin, wheat gluten	0
23 Residues, wastes of food industry, animal fodder	0
28 Inorganic chemicals, precious metal compound, isotopes	0
35 Albuminoids, modified starches, glues, enzymes	0
32 Tanning, dyeing extracts, tannins, derivs,pigments etc	0
29 Organic chemicals	0
60 Knitted or crocheted fabric	0
16 Meat, fish and seafood food preparations nes	0
04 Dairy products, eggs, honey, edible animal product nes	0
99 Commodities not elsewhere specified	0
89 Ships, boats and other floating structures	0
03 Fish, crustaceans, molluscs, aquatic invertebrates nes	0
53 Vegetable textile fibres nes, paper yarn, woven fabric	0
26 Ores, slag and ash	0
93 Arms and ammunition, parts and accessories thereof	0
79 Zinc and articles thereof	0
81 Other base metals, cermets, articles thereof	0
47 Pulp of wood, fibrous cellulosic material, waste etc	0
45 Cork and articles of cork	0